

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 948

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 27 augustus 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NARIC Vlaanderen - Vrijstellingen van betaling voor erkenning buitenlandse diploma's

Als buitenlander kan men zijn diploma laten erkennen door NARIC Vlaanderen (National Academic Recognition Information Centre). De recentste jaarverslagen van NARIC leren dat het aantal aanvragen tussen 2015 en het recentste niet-coronajaar 2019 sterk gestegen is. Daar waar in 2015 er nog 3366 aanvragen waren, waren dit er in 2019 5025 (wat een stijging met net geen 50% betekent). De cijfers voor 2020 liggen evident lager door de coronacrisis, de lockdownperiode en de daarmee gepaarde verminderde internationale trafiek, maar blijven met 4892 aanvragen op jaarbasis nog altijd merkkelijk hoger dan 5 jaar daarvoor.

NARIC heeft twee verschillende procedures tot erkenning van een buitenlands diploma: enerzijds niveau-erkenning, waarbij NARIC uitspraak doet over het niveau in Vlaanderen van het buitenlandse studiebewijs. Anderzijds specifieke erkenning, waarbij NARIC uitspraak doet over het specifieke Vlaamse diploma waarmee het buitenlandse studiebewijs gelijkwaardig is. Een onderzoek naar de erkenning van het niveau kost de aanvrager 90 euro. Een specifieke erkenning kost 180 euro. Het onderzoek naar de erkenning van een doctoraat kost 300 euro. Om echter te vermijden dat de kostprijs van een gelijkwaardigheidsaanvraag een drempel vormt, is er in de regelgeving opgenomen dat een aantal maatschappelijk kwetsbare doelgroepen vrijgesteld zijn van betaling.^[1] Het gaat o.a. over asielzoekers, erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden; inburgeraars met een inburgeringscontract van minder dan drie jaar oud; personen die een leefloon of een verhoogde tegemoetkoming ontvangen; werkzoekenden met een trajectovereenkomst met VDAB en werkzoekenden ingeschreven bij Actiris met een 'attest bestemd voor NARIC' en ten slotte personen die na de ontvangst van een negatieve erkenningsbeslissing binnen een termijn van zes maanden opnieuw een erkenningsvraag indienen. Het aandeel aanvragen dat vrijgesteld is van betaling is dan ook vrij aanzienlijk, volgens het jaarverslag 2020 was 68 procent vrijgesteld, wat omgerekend in absolute aantallen zou neerkomen op 3327 aanvragen.

Daarnaast verliep 58 procent van alle aanvragen via een begeleider. Dit zijn medewerkers van het Agentschap Integratie en Inburgering, VDAB, OCMW's, werkwinkels,... Ze bieden de nodige ondersteuning bij het indienen van een aanvraag bij NARIC Vlaanderen.

1. Kan de minister een chronologisch overzicht geven van de absolute aantallen alsook de relatieve aandelen inzake de aanvragen die vrijgesteld zijn van betaling, dit voor de periode 2015 tot en met 2020?

2. Kan de minister ook een overzicht geven voor diezelfde periode van de absolute aantallen alsook de relatieve aandelen inzake de aanvragen die via een begeleider gebeurden?
3. Aangezien personen ook meerdere aanvragen tot diploma-erkenning kunnen indienen, loopt het aantal aanvragen dat vrijgesteld is van betaling niet per se gelijk met het aantal vrijgestelde aanvragers.

Kan de minister dus ook een overzicht geven van het aantal aanvragers dat vrijgesteld werd van betaling voor de genoemde periode van 2015 tot en met 2020?

4. Welke achtergrond hebben deze aanvragers die vrijgesteld zijn van betaling? Het jaarverslag toont weliswaar de evolutie van het aandeel vluchtelingen en asielzoekers (die automatisch zijn vrijgesteld van kosten), maar vermeldt nergens de verhouding inzake de andere bovengenoemde categorieën die ook deze vrijstelling genieten.

Graag had ik dus ook een jaarlijks overzicht verkregen voor de periode 2015 tot en met 2020 met een opdeling van deze vrijgestelden ingedeeld naargelang de volgende categorieën:

- a) asielzoekers/erkende vluchtelingen/subsidiair beschermden;
 - b) inburgeraars;
 - c) personen met een leefloon of verhoogde tegemoetkoming;
 - d) werkzoekenden;
 - e) personen die binnen de 6 maand na een negatieve beslissing een nieuwe aanvraag indienden.
5. Welk profiel hebben deze personen die vrijgesteld zijn van betaling? Wat was jaarlijks voor deze genoemde periode de genderverhouding? Wat was jaarlijks de gemiddelde leeftijd binnen deze categorie? Uit welke werelddelen zijn deze meestal afkomstig?
 6. Wat waren in de periode 2015 tot en met 2021 de jaarlijkse totaalkosten aan vrijstellingen van betaling die deze aanvragers konden genieten? Met andere woorden: indien deze vrijstellingen niet zouden bestaan hebben, hoeveel euro zou er dan per jaar betaald zijn geweest aan NARIC?
 7. In hoeverre acht de minister het nodig om de reglementering rond deze vrijstellingen te herzien voor de categorieën buiten deze van de asielzoekers en vluchtelingen? Een houder van een buitenlands diploma dat gelijkwaardig is aan een Vlaams hoger diploma (bachelor, master tot zelfs doctoraat) die aan het inburgeren is en/of tijdelijk werkloos is omdat diens diploma nog niet erkend is, kan eens het diploma erkend is toch relatief makkelijk aan het werk geraken en zodus alsnog de 90, 180 of 300 euro aan kosten voor deze procedure (terug)betalen? Ziet de minister dus eventuele besparingen in deze richting opportuun?

[1] Zoals vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering houdende de differentiatie in de financiële bijdrage die de houder van een buitenlands studiebewijs moet betalen aan de erkenningsautoriteit voor een onderzoek met betrekking tot de erkenning van het buitenlandse studiebewijs van 31 januari 2014. (<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14648>)

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

van **KRISTOF SLAGMULDER**

Aantal vrijgestelde aanvragen			
jaar aanvraag	totaal aanvragen	vrijgesteld van betaling	%vrijgesteld van betaling
2015	3.366	2.140	64%
2016	3.996	2.755	69%
2017	4.993	3.847	77%
2018	4.617	3.514	76%
2019	5.025	3.690	73%
2020	4.900	3.321	68%
totaal	26.897	19.267	72%

Aantal aanvragen via begeleiding			
jaar aanvraag	aanvragen	aanvragen begeleid	% begeleid
2015	3.366	1.809	54%
2016	3.996	2.421	61%
2017	4.993	3.360	67%
2018	4.617	3.143	68%
2019	5.025	3.308	66%
2020	4.900	2.897	59%
totaal	26.897	16.938	63%

Aantal vrijgestelde aanvragers en hun achtergrond						
jaar aanvraag	aantal vrijgestelde aanvragers	asielzoekers/ erkende vluchtelingen/ subsidiair beschermden	inburgeraars	leefloon of verhoogde tegemoetkoming	werkzoekenden	gratis nieuwe aanvraag*
2015	1.954	368	874	125	526	80
2016	2.524	806	978	141	556	58
2017	3.468	1.137	1.548	125	616	59
2018	3.211	945	1.450	115	663	58
2019	3.361	881	1.565	139	704	98
2020	3.060	646	1.529	146	674	85
totaal	17.578	4.783	7.944	791	3.739	438
Toelichting						
Sommige aanvragers hebben meerdere aanvragen ingediend, in verschillende jaren of onder een verschillende vrijstellingscategorie. Zij staan in meerdere jaren of categorieën vermeld. 16 488 aanvragers deden één of meerdere vrijgestelde aanvragen van 2015 tot en met 2020.						
* gratis nieuwe aanvraag omvat de volgende gevallen: herziening (gemotiveerde nieuwe aanvraag binnen 6 maanden na beslissing)						

5.

Aantal vrijgestelde aanvragers en hun profiel per categorie					
Toelichtingen					
Sommige aanvragers hebben meerdere aanvragen ingediend, in verschillende jaren of onder een verschillende vrijstellingscategorie. Zij staan Van een klein aantal aanvragers is het geslacht onbekend.					
asielzoekers/ erkende vluchtelingen/ subsidiair beschermden					
jaar aanvraag	aantal vrijgestelde aanvragers	aanvrager man	aanvrager vrouw	gemiddelde leeftijd	voornaamste regio
2015	368	275	93	33	Azië
2016	806	617	189	32	Azië
2017	1.137	819	318	32	Azië
2018	945	648	296	34	Azië
2019	881	553	327	34	Azië
2020	646	403	243	35	Azië
totaal	4.783	3.315	1.466		
inburgeraars					
jaar aanvraag	aantal vrijgestelde aanvragers	aanvrager man	aanvrager vrouw	gemiddelde leeftijd	voornaamste regio
2015	874	262	612	32	Europa
2016	978	320	658	32	Europa
2017	1.548	425	1.123	32	Azië
2018	1.450	366	1.083	32	Azië
2019	1.565	405	1.157	33	Azië
2020	1.529	455	1.074	33	Azië
totaal	7.944	2.233	5.707		
leefloon					
jaar aanvraag	aantal vrijgestelde aanvragers	aanvrager man	aanvrager vrouw	gemiddelde leeftijd	voornaamste regio
2015	125	35	90	36	Europa
2016	141	45	96	38	Europa
2017	125	38	87	37	Europa
2018	115	37	77	37	Europa
2019	139	47	92	38	Europa
2020	146	36	110	37	Europa
totaal	791	238	552		
werkzoekend					
jaar aanvraag	aantal vrijgestelde aanvragers	aanvrager man	aanvrager vrouw	gemiddelde leeftijd	voornaamste regio
2015	526	135	371	36	Europa
2016	556	146	409	36	Europa
2017	616	158	456	37	Europa
2018	663	153	508	37	Europa
2019	704	158	544	38	Europa
2020	674	177	495	37	Europa
totaal	3.739	927	2.783		
gratis nieuwe aanvraag					
jaar aanvraag	aantal vrijgestelde aanvragers	aanvrager man	aanvrager vrouw	gemiddelde leeftijd	voornaamste regio
2015	80	33	58	35	Europa
2016	58	23	42	36	Europa
2017	59	19	39	36	Europa
2018	58	20	38	36	Azië
2019	98	36	65	36	Azië
2020	85	40	43	36	Azië
totaal	438	171	285		

6.

Vrijgestelde bedrag	
jaar aanvraag	vrijgestelde bedrag in euro
2015	286.440
2016	347.910
2017	446.850
2018	405.240
2019	435.720
2020	392.460
totaal	2.314.620

7. Momenteel zijn er geen plannen om dit te herbekijken. Het onderzoek naar de gelijkwaardigheid is gratis voor die aanvragen die op het moment van de erkenningsaanvraag:
- Asielzoeker is en dit kan aantonen met een bijlage 26 Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken in combinatie met een geldig attest van immatriculatie.
 - Erkend vluchteling of subsidiair beschermde is en dit kan aantonen met een attest van het Commissariaat-Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen of een verblijfskaart.
 - Een verhoogde tegemoetkoming krijgt en dit kan aantonen met een bewijs van het ziekenfonds.
 - Een leefloon krijgt van een OCMW of maatschappelijke hulp gelijk aan een leefloon.
 - Inburgeraar is en een inburgeringscontract heeft ondertekend binnen de periode van 3 jaar die aan de erkenningsaanvraag voorafgaat.
 - Werkzoekende is en een trajectovereenkomst of een afsprakenblad met de VDAB heeft gesloten binnen de periode van 2 jaar die aan de erkenningsaanvraag voorafgaat.
 - Werkzoekende is en een actieplan heeft of deelneemt aan een begeleidingsactie van ACTIRIS of een van zijn Nederlandstalige partners waarmee een overeenkomst werd gesloten binnen de periode van 2 jaar die aan de erkenningsaanvraag voorafgaat.

De voorwaarden werden afgetoetst met de sociale partners. Het doel is om die categorie van personen die gebaat zijn bij een gelijkwaardigheid maar voor wie de vergoeding voor het erkenningsonderzoek een drempel is, toch te stimuleren een aanvraag te doen.